

TÄNK PÅ ELSÄKERHETEN

LÅT

PROFFSEN

INSTALLERA

TÄNK PÅ ELSÄKERHETEN – LÅT PROFFSEN INSTALLERA

Enligt lagen får elinstallationer bara utföras av yrkesmän inom elbranschen. Försäkra dig om elsäkerheten genom att anlita yrkeskunniga elplanerare och registrerade entreprenörer.

Elinstallationsarbeten samt reparation och underhåll av elinstallationer och elmateriäl får enbart utföras av yrkespersoner inom elbranschen. Men yrkeskompetens och arbetserfarenhet är inte nog; det behövs också elentreprenöraktigheter.

Säkerhetsteknikcentralen (TUKES) övervakar elentreprenöraktigheten i Finland och för ett register över alla elentreprenörer. På TUKES webbplats www.tukes.fi finns ett register med uppgifter om 14 000 verksamhetsidkare (på finska).

OLAGLIGA ELENTREPRENADER ÄR ETT PROBLEM

Vid TUKES övervakning avslöjas varje år entreprenörer som saknar laglig rätt att utföra elinstallationer vid ett arbetsobjekt. Enligt övervakningsresultaten har de olagliga entreprenaderna ökat på senare år och objekten är större än tidigare.

De senaste åren har TUKES behandlat närmare hundra fall av olagliga elinstallationer i bostäder och fastigheter som renoveras. I ca 50 av fallen har installationerna varit farliga.

RENOVERINGSOBJEKT SYNAS EXTRA NOGA

Olagliga elarbeten är särskilt riskabla när man renoverar kök och badrum eller andra rum i bostaden. Elarbetena vid renoveringar är krävande och ytterst kritiska med tanke på säkerheten, framför allt i kök och badrum. Därför måste man vid renoveringar vara extra noga med att elarbetena utförs av en auktoriserad yrkespersoner.

ELOLYCKOR OCH BRÄNDER SOM ORSAKAS AV EL

I Finland inträffar varje år ca 2000 elbränder i vilka människor omkommer och egendom förstörs. Varje år dör tre personer av en elektrisk stöt och ca 50 personer råkar ut för allvarliga elolyckor.

Felaktiga och dåligt gjorda elinstallationer eller reparationer av elapparater är en orsak till elbränder och elektrisk stöt. Säkerhetsrisken är särskilt stor när en obehörig och icke yrkeskunnig person utför elarbeten.

HAR DU TÄNKT RENOVERA BOSTADEN?

Köks- och badrumsrenoveringar och andra ombyggnader i bostaden är ofta stora och dyra projekt. Rummet förnyas kanske från golv till tak. Samtidigt görs rör- och elinstallationer. Ett och samma företag åtar sig kanske hela renoveringen från målning till kakling och från rörinstallationer till elarbeten. Det här kan verka bekvämt för beställaren. Men beställaren måste ändå först kontrollera att företaget i fråga har rätt att utföra elarbeten. Om så inte är fallet, måste man för elarbetena anlita en elentreprenör som har de här rättigheterna. Det är både olagligt och farligt att anlita en entreprenör som saknar yrkeskunskap och rättigheter.

UNDBIK FARA!

Det skall vara säkert att använda el. Fel valda elapparater och orätt utförda installationer kan leda till farliga situationer. Man kan få en elektrisk stöt av spegelskåpet i badrummet, spisen, en lampa eller ett värmeelement. Den normala elanvändningen är inte längre säker om installationerna inte har planerats och utförts korrekt.

Elapparaternas garanti förutsätter att apparaten har installerats korrekt och används enligt bruksanvisningen. Garantin täcker inte skador som orsakats av att apparaten anslutits eller placerats fel.

I försäkringsbolagets skyddsanvisning nämns att elarbeten bara får utföras av personer och företag som uppfyller kraven i lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter. Om ett hus brinner på grund av en orätt utförd elinstallation kan det bli svårt att få ut ersättning från försäkringsbolaget.

Vid en bostadsförsäljning frågar en upplyst köpare om elinstallationernas säkerhet och ber att få se ibruktagningsprotokollen över elinstallationerna. Om man inte kan bevisa att installationerna är säkra och lagliga kan det bli svårare att sälja bostaden. Om en elskada inträffar aktualiseras ansvarsfrågorna ännu många år efter installationen.

Inkompetent utförda elarbeten och fel valda elapparater leder till att installationerna måste rättas till och ibland t.o.m. helt göras om, vilket mångdubblar kostnaderna.

GÖR RÄTT!

Innehavaren av en elanläggning är ansvarig för elinstallationernas säkerhet. Var noga med elarbetena när du utför en bostads- eller kontorsrenovering där elinstallationer ingår.

- Kontrollera att det företag som tillhandahåller tjänsten eller den underentreprenör som företaget anlitar har de rättigheter som krävs för elarbeten. Kontrollera saken t.ex. på adressen www.tukes.fi/urakoitsijarekisteri.
- Avtala skriftligt om det arbete du beställer. Då försäkras du dig om att alla arbeten du beställer blir utförda och klarlägger ansvarsfrågorna.
- Försäkra dig om att elentreprenören granskar installationerna före ibruktagningen.
- Se till att du får de installationsritningar och bruksanvisningar som behövs.
- Be elentreprenören om ett granskningsprotokoll över ibruktagningsbesiktningen av elinstallationerna. Om det är fråga om riktigt små installationer, t.ex. ett extra eluttag, behövs dock inget protokoll. Granskningsprotokollet är entreprenörens försäkran att elarbetena har utförts i överensstämmelse med elsäkerhetsföreskrifterna.

UTFÖR DITT FÖRETAG REPARATIONER DÄR ELINSTALLATIONER INGÅR?

Arbetsgivaren är ansvarig för arbetarskyddet. Arbetsgivaren ansvarar för att arbetet inte orsakar fara eller skada för någon, varken för den som utför arbetet eller beställaren. Elinstallationernas säkerhet är en del av arbetarskyddet. Den som utför elarbeten olagligt bryter också mot arbetarskyddsbestämmelserna.

ELARBETEN REGLERAS I LAG OCH EFTERLEVNADEN ÖVERVAKAS

Elsäkerhetslagen (410/1996) föreskriver om arbeten inom elbranschen. Enligt lagen skall elmateriel och elanläggningar planeras, byggas, tillverkas och repareras så att de inte medför fara för någons liv, hälsa eller egendom. Lagen föreskriver om den yrkeskunskap och behörighet som krävs av personer som utför elarbeten.

TUKES övervakar att elsäkerhetslagen efterlevs. TUKES tillsyn omfattar bl.a. stickprovsbesök på verksamhetsidkarnas arbetsplatser, byggplatser och renoveringsobjekt. Olagliga entreprenader behandlas också på grundval av reklamationer.

Kom ihåg!

- Innan elarbetena inleds skall en anmälan göras till TUKES.
- Verksamhetsidkaren skall i sin tjänst ha en ledare för elarbeten som övervakar elsäkerheten och som äger tillräcklig behörighet för uppgiften.
- Om ditt företag inte har rätt att utföra elarbeten skall elarbetena utföras av en registrerad elentreprenör.

OLAGLIGA ENTREPRENADER BLIR DYRA

Om installationerna har utförts olagligt kräver TUKES att elanläggningens innehavare lämnar en utredning över installationernas säkerhet. Installationerna måste granskas och den som har utfört eller beställt det olagliga elarbetet står för kostnaderna och de reparationsarbeten som behövs. Ibland har det t.o.m. blivit nödvändigt att göra om elinstallationerna och riva upp färdiga konstruktioner samt byta ytmaterialen.

Olagliga elarbeten utreds som brott mot elsäkerhetslagen och den skyldiga kan dömas till böter och skadestånd.

VILKA ELARBETEN BEHÖVER INTE ANMÄLAS?

Fasta elinstallationer får bara utföras av elyrkespersoner. Vissa arbeten i samband med elapparater får emellertid även utföras av andra än yrkespersoner. Också de här arbetena är förenade med risk för elolyckor. Den som utför dessa arbeten skall vara förtrogen med eller instruerad för de här arbetena och känna till säkerhetskraven.

Elarbeten du får göra själv:

- Reparera och tillverka en skarvsladd (enfasig).
- Byta en trasig apparatsladd (enfasig) och stickpropp.
- Byta sladdströmbrytare på en armatur.
- Ansluta en inredningsarmatur till en "sockerbit".
- I en fast installation byta ut "sockerbiten" mot ett modernt lamputtag och byta ett trasigt lamputtag.
- Montera en lamphållare och byta en trasig lamphållare.
- T.ex. i samband med målning och tapetsering ta bort locken till uttag och strömbrytare sedan de först gjorts spänningslösa, samt byta trasiga lock.

På TUKES webbplats www.tukes.fi hittar du information om elsäkerhet. Där finns TUKES broschyrer och guider, författningar och anvisningar, register samt examenskrav.

TUKES

SÄKERHETSTEKNIKCENTRALEN

PB 23 (Lönrotsgatan 37), 00181 HELSINGFORS

telefon (09) 616 71, fax (09) 6167 466

www.tukes.fi